

LITERATURA FACHOWA I CZASOPISMA BIBLIOTEKARSKIE
JAKO POMOC W DOKSZTAŁCANIU
I PODNOSZENIU KWALIFIKACJI

WPROWADZENIE

Dla bibliotekarzy kościelnych literatura fachowa i czasopisma bibliotekarskie to czasami jedyne źródło informacji o tym wszystkim, co się w bibliotekarstwie powszechnym dzieje, jakim przeobrażeniom bibliotekarstwo podlega i jaką rolę spełnia biblioteka we współczesnej cywilizacji. Wiąże się to ze specyfiką pracy bibliotekarza kościelnego, który na ogół albo sam albo w nielicznym gronie współpracowników organizuje i prowadzi bibliotekę jako jednostkę wyjątkowo autonomiczną w tym sensie, że funkcjonującą bez znaczących powiązań z innymi bibliotekami kościelnymi, a już zupełnie wyłączonej z sieci bibliotek państwowych¹. Od samego więc bibliotekarza zależy na jakim poziomie fachowym prowadzi swoją bibliotekę i jak dalece jego biblioteka potrafi sprostać czytelniczym potrzebom środowiska, któremu udostępnia swój księgozbiór.

O kwalifikacjach bibliotekarzy kościelnych trudno cokolwiek powiedzieć, brak jest w tym względzie miarodajnych opracowań². Niemniej na pewno zdarzają się wciąż takie sytuacje, że bibliotekarz kościelny zaczyna swoją pracę bez żadnego fachowego wykształcenia i wypełnia swoją funkcję na zasadzie przystosowania do zawodu. To go wcale nie dyskwalifikuje, bo jeśli jest miłośnikiem książki i polubi pracę w bibliotece, może stać się dobrym bibliotekarzem zdobywając odpowiednie kwalifikacje na drodze samokształcenia i codziennej praktyki. Ale nie tylko do takich kieruje niniejsze opracowanie, dobry bowiem bibliotekarz wciąż pogłębia swoje kwalifikacje, nawet gdy zdobył odpowiednie w tym względzie wykształcenie, ponieważ dopiero wtedy może stać się dobrym propagatorem posiadanego w bibliotece księgozbioru; a musimy pamiętać przy tym, że książka jest wciąż niezastąpionym źródłem wiedzy religijnej i przekazu chrześcijańskiej wiary.

Niestety literatury fachowej, która by uwzględniała specyfikę biblioteki kościelnej, właściwie nie ma. Trzeba więc korzystać z tego, co jest dostępne w Polsce w zakresie bibliotekarstwa ogólnego, a później już każdy sam musi przystosować tę wiedzę do potrzeb biblioteki kościelnej. Ponieważ bibliotekarz kościelny musi najczęściej zająć się wszy-

¹ Ze względu na wielkość swoich księgozbiorów pewnym wyjątkiem są tu biblioteki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Akademii Teologii Katolickiej, ale i one mają specyfikę nie tyle z powodu wewnętrznej organizacji, co innego sposobu funkcjonowania niż biblioteki państwowe.

² Na pewno mało miarodajne i nieaktualne jest już dziś opracowanie O. Romualda Gustawa pt. „Stan i potrzeby bibliotek kościelnych oraz program pracy na najbliższy okres”, publikowane w I tomie półrocznika „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”.

stkimi sprawami związanymi z funkcjonowaniem biblioteki, a więc wyposażeniem magazynów i pomieszczeń bibliotecznych, gromadzeniem zbiorów, ich opracowaniem i udostępnieniem, dlatego będę się starał wskazać na literaturę fachową o charakterze najbardziej ogólnym i podstawowym zarazem.

LITERATURA FACHOWA

Ktoś, kto poszukuje jakiegokolwiek literatury z dziedziny, która go interesuje, sięga przede wszystkim do tego rodzaju zestawień wszystkiego co się w danej dziedzinie ukazało, a to nazywamy bibliografiami. Otóż jeśli chodzi o literaturę fachową z zakresu bibliotekarstwa, to takie uporządkowane spisy tej literatury w postaci bibliografii są u nas wydawane. Najważniejsza w tym względzie jest na pewno „Bibliografia Bibliografii i Nauki o Książce”. Jej zakres jest dużo szerszy niż samo bibliotekarstwo, rejestruje ona wszystkie wydawnictwa o tej tematyce łącznie z wybranymi artykułami z różnych czasopism. Bibliografia ta począwszy od rocznika za rok 1968 została podzielona na dwie samoistne części: „Bibliografię Bibliografii Polskich” oraz „Polską Bibliografię Bibliograficzną”. I właśnie ta druga część będzie interesować przede wszystkim bibliotekarza, albo jeszcze ściślej szósty dział tej części, który nosi nazwę: bibliotekarstwo³. Mankamentem (jak zwykle w przypadku specjalistycznej bibliografii) jest jej duże opóźnienie w wydawaniu. Obecnie wynosi ono już 10 lat (ostatni jej rocznik ukazał się za 1976). Jest to mankament dość poważny, bo przecież najchętniej chcielibyśmy korzystać z literatury jak najnowszej. Najnowszych więc publikacji należy szukać w uniwersalnym „Przewodniku Bibliograficznym”, czyli zgodnie z jego podtytułem w „Urzędowym Wykazie Druków wydawanych w PRL”. Tej bibliografii nie trzeba bliżej przedstawiać, kontakt z nią powinien mieć każdy bibliotekarz. Jest to podstawowa bieżąca bibliografia narodowa ukazująca się jako tygodnik.

W dziale ogólnym bibliografii znajduje się wyszczególniony poddział „Bibliotekarstwo”; nietrudno więc śledzić nowości wydawnicze w tym zakresie. Komu by polska literatura bibliotekarska nie wystarczała, może sięgać do „Bibliografii Analitycznej Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej”. Jest to wydawnictwo informacyjne o piśmiennictwie zagranicznym, od 1955 roku publikowane jako regularny dodatek do kwartalnika „Przegląd Biblioteczny”. W bibliografii tej zawarte są analizy i adnotacje artykułów z czasopism zagranicznych, stąd też bardziej jest przydatna teoretykom niż praktykom bibliotekarstwa.

Po bibliografiach, które można nazwać przewodnikami po świecie książek, chciałbym wskazać na pozycje encyklopedyczne traktujące o bibliotekarstwie. Do tej pory ukazały się właściwie dwie cenne dla bibliotekarzy pozycje. Jest to najpierw „Encyklopedia wiedzy o książce” wydana przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich w 1971 roku — pierwsza publikacja z zakresu szeroko pojętego bibliotekarstwa i księgarstwa. Obejmuje ok. 6 000 haseł rzeczowych, geograficznych, topograficznych i biograficznych, zaopatrzonych często w najważniejszą literaturę przedmiotu. Encyklopedia ma indeks rzeczowy, który jest systematycznym

³ Polska Bibliografia Bibliologiczna ma 7 działów: 1) Nauka o książce. 2) Informacja naukowa. Dokumentacja. 3) Bibliografia. 4) Struktura i dzieje książki. 5) Wytwarzanie książki. 6) Bibliotekarstwo. 7) Użytkowanie książki.

zestawieniem haseł w obrębie szesnastu podstawowych działów nauki o książce.

Drugą pozycją jest „Encyklopedia współczesnego bibliotekarstwa polskiego”, wydana również przez Zakład Narodowy im. Ossolińskich w 1976 roku. Publikacja zawiera 1 200 haseł dotyczących aktualnych problemów bibliotekarstwa. Niektóre hasła zawierają tylko krótkie objaśnienia, ale są również obszernie omówienia ważniejszych zagadnień bibliotekarskich wraz z literaturą przedmiotu. Encyklopedia ma indeks rzeczowy, który jest systematycznym wykazem haseł zgrupowanych w osiemnastu podstawowych działach. Opatrzona jest również indeksem nazwisk i wykazem aktualnie obowiązujących norm bibliotekarskich.

Z pokrewnej problematyki ukazały się jeszcze w 1976 roku „Encyklopedia wiedzy o prasie” oraz w 1972 roku „Słownik pracowników książki polskiej” — pozycje jak najbardziej przydatne w podręcznym księgozbiorze bibliotekarza.

W samokształceniu najważniejszą rolę powinny spełniać podręczniki bibliotekarskie. Jest ich obecnie wiele, ale dobrych niestety mało i jak się okazuje te najlepsze są tak stare, że dziś już nieaktualne. Do takich należy na przykład część druga wiekopomnego dzieła Joachima Lelewela „Bibliograficznych ksiąg dwoje” z 1826 roku, która jest uznawana jako pierwszy podręcznik bibliotekarstwa w języku polskim. Wiele dobrych podręczników ukazało się w okresie międzywojennym, a więc w bardzo trudnych warunkach organizowania się odrodzonej państwowości polskiej. Najważniejszą chyba pozycją z tego okresu był opracowany przez M. Łodyńskiego (Warszawa 1929) „Podręcznik bibliotekarski dla kierowników bibliotek wojskowych”. Choć w tytule ma wyraźnie wskazanego adresata, jest pozycją przydatną dla ogółu bibliotekarzy. W 1938 roku ukazał się we Lwowie „Praktyczny podręcznik bibliotekarza”; jest to obszerna praca francuskiego autora Crozeta przetłumaczona przez Andrzeja Dobrowolskiego. Inną znaczącą pozycją przedwojenną, choć już bardziej teoretyczną, jest „Kurs bibliotekarstwa” wydany przez Instytut Oświaty Pracowniczej w 1938 roku.

Z dość bogatej powojennej literatury wskażę na pozycje najbardziej podstawowe. Zaraz po wojnie w 1945 roku ukazał się podręcznik Józefa Grycza „Bibliotekarstwo praktyczne w zarysie” (drugie wydanie w 1951 roku). Choć i ta pozycja jest już dziś mocno podstarzała, to jednak od strony merytorycznej jest bardzo dobra i dla początkującego bibliotekarza do dziś wielce przydatna. Podobne walory, a zarazem te same mankamenty przestarzałego opracowania, ma „Krótki podręcznik bibliotekarstwa” J. Millerowej, wydany również w 1945 roku (wydanie drugie 1950 rok, a trzecie w 1954). Dobrze jest od takich podręczników zaczynać, ale nie można na nich skończyć, jeśli się chce prowadzić nowoczesną bibliotekę.

Kto chce więc dalej poszerzać swoją bibliotekarską wiedzę, odsyłam do obszernej czterotomowej pozycji „Bibliotekarstwo powszechne” wydanej w latach 1957—59 (praca zbiorowa pod redakcją E. Pawlikowskiej), a także do pracy zbiorowej pod redakcją A. Łysakowskiego „Bibliotekarstwo naukowe” (Warszawa 1956), adresowanej głównie do organizatorów bibliotek naukowych. Książki o bardziej specjalistycznym charakterze to: „Organizacja i administracja biblioteki” — praca zbiorowa pod redakcją B. Olejniczaka wydana w 1961 roku, „Udzostępnianie zbiorów bibliotecznych: organizacja i technika” A. Lenczowskiego, ostatnie wydanie zmienione i uzupełnione z 1985 roku. Najnowsze godne

uwagi pozycje z bibliotekarstwa to „Bibliotekarstwo, biblioteki, bibliotekarze” J. Baumgart (Warszawa 1983) oraz „Między teorią a praktyką bibliotekarską” J. Kołodziejkiej (Warszawa 1985).

Są to jednak opracowania naukowe, a nie instruktażowe czy też popularyzatorskie, dlatego też nie czyta się ich tak przyjemnie jak stare podręczniki Grycza czy Millerowej.

POLSKIE CZASOPISMA BIBLIOTEKARSKIE

W Polsce jest wydawanych kilkadziesiąt czasopism bibliotekarskich i o tematyce pokrewnej. Charakter tych czasopism, zakres zagadnień przez nie podejmowanych jest znacznie zróżnicowany i zależy głównie od wydawcy danego czasopisma. Można wyodrębnić cztery grupy wydawnictw. Do pierwszej wchodzi czasopisma Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, do drugiej — czasopisma naukowe resortu szkolnictwa wyższego i nauki, do trzeciej — czasopisma naukowe i informacyjne bibliotek zarówno szkół wyższych, jak PAN i Biblioteki Narodowej, wreszcie do czwartej — czasopisma bibliotekarskie i biuletyny dużych bibliotek publicznych⁴. Przynajmniej kilka z tych bibliotek ma zasięg ogólnokrajowy. Należą do nich „Przegląd Biblioteczny”, „Bibliotekarz”, „Poradnik Bibliotekarza”, „Studia o Książce”, „Roczniki Biblioteczne”, częściowo też „Rocznik Biblioteki Narodowej”, czy „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej”.

Bibliotekarzom pracującym w bibliotekach kościelnych najbardziej przydatne są te czasopisma, które uwzględniają sprawy bibliotekarstwa przede wszystkim od strony warsztatowej, a więc które zamieszczają dużo artykułów na temat organizacji bibliotek, nowoczesnego wyposażenia magazynów bibliotecznych, na temat gromadzenia, przechowywania i udostępnienia zbiorów, na temat inwentaryzowania i katalogowania zbiorów itp. Bibliotekarza kościelnego mniej natomiast interesują wyspecjalizowane problemy bibliotekarstwa, sprawy kadrowe i sprawy środowiska bibliotekarskiego, właściwe dla sieci bibliotek państwowych. Takie bowiem sprawy, jak podejmowane ostatnio dyskusje o systemach kształcenia bibliotekarzy, czy o zmianach w ustawie o bibliotekach nie dotyczą bibliotekarza kościelnego wprost, gdyż ma on innego pracodawcę, a biblioteki kościelne nie należą do sieci bibliotek państwowych. Dla potrzeb bibliotekarzy kościelnych wystarczy przeto wskazać na te czasopisma, które podejmują najbardziej podstawową problematykę bibliotekarską i mają charakter praktycznego poradnika. Z trzech czasopism wydawanych przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przydatny w tym względzie jest miesięcznik „Poradnik Bibliotekarza”. Wychodzi on od października 1949 roku, był i jest do tej pory popularnym pismem instruktażowym. Zamieszcza głównie artykuły z zakresu praktyki bibliotecznej, podejmuje również tematy pracy z czytelnikami, od roku wprowadził stałą rubrykę pt. „Bibliotekarskie lektury”, szeroko omawiając wszystkie nowe pozycje z zakresu bibliotekarstwa.

Od dłuższego już czasu Maria Lenartowicz publikuje w tym piśmie swoje artykuły na temat nowych zasad katalogowania. „Poradnik Bibliotekarza” ma również stałą, ciekawie redagowaną rubrykę pod ty-

⁴ J. Korpała, Przegląd polskich czasopism bibliotekarskich, w: „Przegląd Biblioteczny” (1977) z. 3, s. 251.

tułem „Informacje. Pogłoski. Donosy”, w której każdy bibliotekarz może znaleźć wiele przydatnych dla siebie informacji, jak choćby o tym, że rozszerzone 22-tomowe wydanie Wielkiej Encyklopedii Powszechnej znajduje się w planach wydawniczych PWN na lata 1989—1995, że produkcję książek tylko dla bibliotek (książek szytych i w twardej oprawie) zamierza rozpocząć jeszcze w 1987 roku Przedsiębiorstwo Opaw Bibliotecznych „Książnica” w Katowicach i tym podobne.

Drugim czasopismem bibliotekarskim Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, również bardzo przydatnym dla pracowników księżnic kościelnych, jest „Bibliotekarz”. Początkiem tego czasopisma był „Biuletyn Biblioteki Publicznej miasta stołecznego Warszawy” wydany po raz pierwszy w 1929 roku. Po ciekawej historii zmian w redakcji tego pisma, po okresie różnych modyfikacji ostatecznie „Bibliotekarz” staje się po wojnie fachowym organem ogólnobibliotecznym, podejmującym aktualne problemy bibliotekarstwa w artykułach o charakterze przede wszystkim popularyzatorskim i informacyjnym. Jest to obecnie miesięcznik z podtytułem „czasopismo poświęcone sprawom bibliotek i czytelnictwa”. Pismo od dość dawna publikuje ciekawy cykl artykułów o bibliotekach w kraju i na świecie. W ten sposób można się było np. sporo dowiedzieć o Apostolskiej Bibliotece Watykańskiej w Rzymie („Bibliotekarz” nr 7—8/1986) albo o bibliotece KUL-u („Bibliotekarz” nr 1—2/1987). Ciekawe są informacje w rubryce „W kraju, w Europie i na świecie”. Przydatnymi rubrykami „Bibliotekarza” są również „Przegląd piśmiennictwa” (głównie z zakresu bibliotekarstwa) oraz informacje o sprzęcie bibliotecznym (z jego opisem, rysunkami i możliwościami nabycia).

Najstarszym czasopismem Stowarzyszenia Bibliotekarzy jest „Przegląd Biblioteczny”, który ukazuje się od 1927 roku, z przerwą tylko w okresie okupacji. Od 1972 roku „Przegląd Biblioteczny”, na zasadzie dwustronnej umowy, jest wydawany przez dwie organizacje: Bibliotekę Polskiej Akademii Nauk w Warszawie i Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich pozostając nadal „centralnym organem naukowym bibliotekarstwa polskiego”⁵. „Przegląd Biblioteczny” jest kwartalnikiem, a profil tematyczny tego pisma jest ukierunkowany głównie na współczesne problemy bibliotekarstwa, bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Stałymi rubrykami „Przeglądu” są: komunikaty, recenzje i przegląd piśmiennictwa, kronika krajowa i zagraniczna, listy do redakcji, z życia Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, z prac Biblioteki PAN w Warszawie, z żałobnej karty. W postaci wkładki do „Przeglądu” wychodzi Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej (BABIN), opracowana przez Bibliotekę Narodową na podstawie piśmiennictwa obcojęzycznego. Jest to więc czasopismo o wyraźnie naukowym charakterze, adresowane przede wszystkim do tych, którzy bibliotekarstwem zajmują się od strony teoretycznej, dla potrzeb bibliotekarzy kościelnych mniej więc przydatne. Warto natomiast polecić naszym bibliotekarzom „Informator Bibliotekarza i Księgarza”. Jest to rocznik wydawany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Stowarzyszenie Księgarzy Polskich, ale nie uwzględniany w wykazie czasopism. Zaczął bowiem wychodzić w 1956 roku jako „Kalendarz Bibliotekarza”, później jako „Informator Bibliotekarza”, a od 1960 roku

⁵ Zob. Barbara Sordyłowa, Profil „Przeglądu Bibliotecznego” na tle innych czasopism bibliotekarskich w Polsce, w: „Bibliotekarz” (1987) nr 1/2, s. 50.

jako „Informator Bibliotekarza i Księgarza”. Podaje informacje o Stowarzyszeniu Bibliotekarzy Polskich i Stowarzyszeniu Księgarzy Polskich, o różnych typach bibliotek i księgarń, o ważniejszych aktualnych zagadnieniach bibliotekarstwa, bibliografii, informacji i księgarstwa (m.in. o zakładach kształcenia bibliotekarzy, o przepisach prawnych, normach bibliograficznych, konkursach czytelniczych itp.). Przedstawia także sylwetki pracowników książki, przegląd literatury fachowej, kalendarz rocznic literackich, wykazy instytucji wydawniczych w Polsce, wykazy laureatów nagród literackich i publicystycznych oraz przydatne w praktyce słowniki wymowy nazwisk pisarzy obcych.

Inne czasopisma o zasięgu ogólnokrajowym, jak „Roczniki Biblioteczne”, czy też „Studia o Książce”, mają bardziej wyspecjalizowany charakter i mniej na pewno będą interesować bibliotekarza kościelnego. „Rocznik Biblioteczny” to np. organ naukowy bibliotek szkół wyższych, wydawany przez resort nauki i szkolnictwa wyższego jako kwartalnik, zawierający głównie obszernie artykuły z historii bibliotekarstwa i książki polskiej; podobnie jak „Studia o Książce”, ukazujące się do 1970 roku i wydawane przez Uniwersytet Wrocławski. Nie ma więc potrzeby bliżej te pisma charakteryzować. Zainteresowanych odsyłam do artykułu J. Korpały pt. „Przegląd polskich czasopism bibliotekarskich”, zamieszczonym w „Przeglądzie Bibliotecznym” z 1977 r. z. 3, s. 251—279.

Celowo na koniec zostawiłem do omówienia półrocznik „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, organ Ośrodka Archiwów, Bibliotek i Muzeów przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim oraz Archiwum Diecezjalnego we Włocławku. Jest to czasopismo godne wyodrębnienia jako jedyne czasopismo wydawane przez środowisko naukowe kościelne i przynajmniej w części wprost dotyczące bibliotekarstwa kościelnego. Oczywiście nie jest to czasopismo, które umożliwia podnoszenie kwalifikacji bibliotekarskich na zasadzie instruktazu, niemniej jest to i tak cenna pozycja. Publikuje bowiem informacje o mało znanych materiałach źródłowych znajdujących się w archiwach i bibliotekach kościelnych, także rozprawy o dziejach ważniejszych bibliotek kościelnych w Polsce. Bezsprzecznie bardzo cenny materiał o problemach biblioteki teologicznej został przedstawiony w 44 tomie z 1982 roku w postaci obszernego sprawozdania z podobnego spotkania co dzisiaj, jakie było zorganizowane tu na KUL-u w dniach 15—16 września 1981 roku. Półrocznik ten jako jedyne wprowadza nas w złożoną problematykę kościelnych księżnic, daje jakieś rozeznanie o ich charakterze i przez to jest nam wszystkim potrzebny.

Ponieważ prawie każdy bibliotekarz kościelny zajmuje się nabywaniem książek i czasopism dla swojej biblioteki, więc na koniec pragnę wskazać na podstawowe źródła o wydawanych w Polsce książkach i czasopismach.

Najważniejsze będą tu informatory prospektywne; wiadomo bowiem, że cenne książki można zdobyć tylko w chwili ukazania się ich w księgarniach. Do takich to najważniejszych informatorów prospektywnych, ukazujących się jako wydawnictwa ciągłe, należą: „Zapowiedzi Wydawnicze”, „Nowe Książki. Przegląd literacki i naukowy”, „Przewodnik Bibliograficzny”, „Kartkowy Katalog Nowości”.

„Zapowiedzi Wydawnicze” są tygodnikiem wydawanym przez Składnicę Księgarską, złożonym z dwóch części — opisowej i zamówieniowej. W części pierwszej zawiera adnotowane zapowiedzi wydań pierwszych i następnych, zmienianych lub wznawianych po okresie dłuższym

niż dwa lata. W części drugiej zawiera „Arkusze zamówień” ze skróconym opisem książek ogłoszonych, w części pierwszej przeznaczony bezpośrednio do składania zamówień na książki.

Miesięcznik „Nowe Książki” zawiera, ułożone według dziedzin wiedzy i rodzajów literatury, recenzje z nowości książkowych.

„Przewodnik Bibliograficzny” (tygodnik) jest podstawowym członem bibliografii narodowej, wykazuje całość polskiej produkcji wydawniczej — druki zwarte, nuty, mapy, ryciny oraz czasopisma nowe, zawieszane i zmieniające tytuł.

„Kartkowy Katalog Nowości” jest tygodnikiem informującym o nowościach wydawniczych na jednostronnie drukowanych kartkach formatu międzynarodowego, gotowych do włączenia w kartotekę, szczególnie cenny dla bibliotekarzy, którzy mają problemy z fachowym opracowaniem kart katalogowych.

WYBRANE POZYCJE Z LITERATURY FACHOWEJ I CZASOPISM BIBLIOTEKARSKICH

I. Bibliografie:

1. Bibliografia Bibliografii i Nauki o Książce.
2. Przewodnik Bibliograficzny.
3. Bibliografia zawartości czasopism.
4. Bibliografia Analityczna Bibliotekarstwa i Informacji Naukowej.

II. Encyklopedie:

1. Encyklopedia wiedzy o Książce. Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1971.
2. Encyklopedia współczesnego bibliotekarstwa polskiego. Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1976.
3. Encyklopedia wiedzy o prasie. Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich 1976.

III. Podręczniki:

1. Grycz J.: Bibliotekarstwo praktyczne w zarysie. Warszawa 1945 (wyd. 2 1951).
2. Miller J.: Krótki podręcznik bibliotekarstwa. Warszawa 1945 (nast. wyd. 1950, 1954).
3. Bibliotekarstwo powszechne. Praca zbiorowa pod red. E. Pawlikowskiej. T. 1—4. Warszawa 1957—59.
4. Bibliotekarstwo naukowe. Praca zbiorowa pod red. A. Łysakowskiego, Warszawa 1956.
5. Organizacja i administracja biblioteki. Praca zbiorowa pod red. B. Olejniczaka. Warszawa 1964.
6. Fercz J., Niemczykowa A.: Wstęp do nauki o Książce i Bibliotece. Wyd. 2 popr. Warszawa PWN 1976.
7. Baumgart J.: Bibliotekarstwo, biblioteki, bibliotekarze. Warszawa 1983.
8. Kołodziejska J.: Między teorią a praktyką bibliotekarską. Warszawa 1985.

IV. Czasopisma:

1. Poradnik Bibliotekarza. Wyd. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich [miesięcznik].
2. Bibliotekarz. Wyd. Stow. Bibl. Pol. [miesięcznik].

3. Przegląd Biblioteczny. Wyd. Stow. Bibl. Pol. [kwartalnik].
4. Informator Bibliotekarza i Księgarza. Wyd. Stow. Bibl. Pol. [rocznik].
5. Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne. Wyd. KUL [półrocznik].

V. Źródła informacji o nowościach wydawniczych:

1. Zapowiedzi Wydawnicze. Wyd. Składnica Księgarska [tygodnik].
2. Kartkowy Katalog Nowości. Wyd. Składnica Księgarska [tygodnik].